

TRANSPARENȚA ȘI EFICIENȚA PARTENERIATULUI PUBLIC-PRIVAT PENTRU ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

*Maria BOLBOCEANU, Facultatea de Relații Internaționale,
Științe Politice și Administrative*

The paper represents a theoretical and methodological analysis of the main impact of the Public Private Partnership on the development of Public Administration in Republic of Moldova. The research consists of three compartments: the theoretical-scientific analysis, the legal framework which is applicable to the research field and the practical study through which the author determines the main role of Public Private Partnership and some potential solutions in order to maintain the sustainable development of this field in terms of transparency and efficiency for the Public Administration.

Pe fondul profundelor schimbări instituționale induse de globalizare, precum și de lărgirea Uniunii Europene, conceptele precum sunt *guvernarea, globalizarea, guvernarea globală, bunurile publice globale, buna guvernare, buna administrare, suveranitatea națională, democrație*, sunt aduse în prim-planul vieții politice, economice și sociale, administrația publică fiind pilonul central al implementării acestora în societate. În atare context, parteneriatele public-private au intrat în atenția autorităților publice, care în condițiile restricțiilor bugetare încearcă să dinamizeze procesul de atragere a finanțărilor private în sectorul public, pentru asigurarea unor servicii cost eficiente în arii din ce în ce mai extinse. Studiile arată că situația în cauză poate fi soluționată prin luarea unor decizii de îmbinare a resurselor statului, cu potențialul lui de proprietate, și sfera de afaceri, care dispune de mijloace bănești pentru a investi în aceste întreprinderi. Mai mult ca atât, sectorul privat poate contribui la parteneriat și cu experiența managerială.

Având în vedere cele expuse anterior, în ultimii ani, în Republica Moldova parteneriatul public-privat câștigă tot mai mult teren, fiind considerată o metodă eficientă de implicare și atragere a capitalului privat în realizarea unor proiecte de interes public. Odată cu responsabilizarea statului în promovarea vectorului integrării și alinierii la standardele europene, precum și necesitatea armonizării legislației naționale la cea comunitară, dezvoltarea PPP este inclusă în

Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru perioada 2014-2016, cu stabilirea următoarelor priorități: dezvoltarea instrumentarului pentru o gestionare eficientă a proiectelor PPP; asigurarea transparenței informaționale prin dezvoltarea paginii web a Agenției Proprietății Publice (compartimentul „Parteneriat public-privat”); organizarea atelierelor de lucru în domeniul PPP la nivelul autorităților publice centrale și locale, cu implicarea instituțiilor financiare și a mediului de afaceri.

Astăzi parteneriatul public-privat este o noțiune din ce în ce mai prezentă în presa economică, în cadrul instituțiilor internaționale, în discursul politic și în publicațiile economice, financiare și juridice. Sub diverse forme, tema este folosită în majoritatea documentelor de marketing și în oferta de produse și servicii a marilor cabinete de audit și consulting, a băncilor de afaceri sau a cabinetelor juridice internaționale, fără a fi neglijate caracteristicile celor mai importante modele ale acestora (britanic, francez, german) recunoscute pe plan internațional. Amalgamul acestor condiții și criterii implică o atenție sporită asupra importanței principiului transparenței și eficienței în contextul parteneriatului public-privat. Datele cu acces liber, publicarea lor continuă pe paginile web ale instituțiilor implicate în procesul de transpunere în practică a parteneriatelor, implicarea proactivă a societății civile, a comunităților poate juca un rol fundamental în demistificarea PPP, contribuind la asigurarea faptului că aceste proiecte se caracterizează prin rezultate durabile și parteneriate în cadrul comunității capabile să transforme orice idee de îmbunătățire a serviciilor sociale, conforme necesităților generale în performanțe deosebite, fără abateri de la normele legale, respectând toate rigorile contractelor de parteneriat public-privat.

Un exemplu elocvent îl reprezintă Parteneriatul public-privat realizat de către A.O Keystone Moldova împreună cu Consiliul Raional Fălești, cauza acestei conlucrări fiind una cu adevărat nobilă – incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Keystone Moldova cu sprijinul UE a realizat consolidarea capacităților resurselor umane și a oferit suport metodologic personalului care activează în domeniul protecției persoanelor cu dizabilități, obiectivul principal fiind crearea și dezvoltarea Serviciului social „Echipă mobilă”, care oferă suport

persoanelor cu dizabilități și familiilor lor și prestează servicii psihologice, sociale, medicale și alte servicii la domiciliu, pentru creșterea gradului de autonomie al persoanelor cu dizabilități cu scopul de a preveni instituționalizarea și de a facilita incluziunea socială a acestora. Astfel, în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, au fost formați 20 de specialiști din cadrul echipelor mobile, 137 de reprezentanți ai autorităților publice locale, 132 de prestatori de servicii sociale și 25 de reprezentanți mass-media. Cca 100 de reprezentanți ai APL au fost instruiți în realizarea unei planificări eficiente privind dezvoltarea Serviciului „Echipă mobilă” și peste 100 de părinți/reprezentanți legali ai beneficiarilor au fost instruiți în domeniul formării deprinderilor de viață independentă a persoanelor cu dizabilități. Pentru promovarea și dezvoltarea educației incluzive, au fost instruiți cca 80 de manageri școlari, cadre didactice de sprijin și cadre didactice de la ciclul primar din 12 instituții de învățământ preuniversitar. În același timp, în scopul schimbării atitudinilor și dezvoltării unui mediu incluziv pentru copiii cu dizabilități, în cadrul proiectului au fost organizate reprezentații de teatru forum, fiind susținute spectacole de către trupa formată din voluntari „Oameni care inspiră”. La reprezentațiile de teatru social au participat cca 950 de elevi din cl.V-IX și 80 de cadre didactice din 10 instituții de învățământ. Totodată, în aceste școli au fost realizate lecții demonstrative privind implementarea Curriculumului „Educație pentru incluziune, toleranță, acceptare”, fiind incluși în această activitate 415 copii din cl.III-IV. Ca impact, proiectul contribuie și până în prezent la promovarea societăți incluzive prin consolidarea parteneriatului public-privat pentru dezvoltarea serviciilor comunitare pentru persoanele cu dizabilități prin transferul de cunoștințe către autoritățile publice locale.

De altfel, sondajele realizate și datele studiate relevă că în rândul populației Republicii Moldova, precum în cazul Uniunii Europene, persistă o atitudine ostilă și reticentă față de persoanele cu dizabilități. Spre deosebire de cetățenii Uniunii Europene, atitudinea negativă față de persoanele cu dizabilități se regăsește în Republica Moldova într-un procentaj mai sporit inclusiv în rândul populației tinere, fapt care a dus la o serie de publicații, mese rotunde, conferințe și modificări în legislația Republicii Moldova, aportul A.O Keystone Moldova fiind unul cu adevărat de valoare strategică.

În circumstanțele date, transparența și eficiența Parteneriatelor public-private poate fi dobândită doar prin sporirea unui nivel înalt de cultură al cetățenilor, al colectivităților umane, autorităților publice, precum și al reprezentanților mijloacelor de informare în masă. Accentul trebuie pus pe capacitatea parteneriatului public privat de a răspunde problemelor de interes public ale unei comunități, ceea ce va solicita administrației publice locale să învețe să acționeze local, adică să învețe mai întâi să identifice cele mai stringente probleme ale comunității, după care să identifice și să mobilizeze resursele locale. O astfel de abordare va asigura eficiența parteneriatului public privat.

Bibliografie:

1. BARBU, M. *Parteneriatul public-privat*. București: SNSPA, 2008. 110 p.
2. CĂTANĂ, E.L. *Principiile buneii guvernări. Evoluții europene și studii comparative.*, București: Universul Juridic, 2009. 354 p.
3. CĂRNAȚ, T., GHIVERI, G. *Principiul transparenței în activitatea autorităților publice*. Chișinău, 2014. 268 p.
4. COSTACHI, J. *Parteneriat public-privat în prestarea serviciilor publice*. București, 2006. 85 p.
5. MOCANU, V. *Ghidul alesului local*. Chișinău: Biblioteca IDIS „Viitorul”, 2012.102 p.
6. *Manual privind practicile de implementare a proiectelor de parteneriat-public și concesiunilor*, elaborat în cadrul Proiectului Twinning: Consolidarea Sistemului de Parteneriat Public-Privat în Republica Moldova. 136 p.
7. *Impactul Programului „Comunitate incluzivă – Moldova” asupra beneficiarilor: Studiu sociologic*. Chișinău: Keystone Moldova, 2013. 70 p.